

Doel voor ogen
Blindenprojecten Azië

In 1998 is de stichting
Doel voor Ogen
opgezet door
Frans van Bennekom.

De doelstelling van de
stichting is het verlenen van
materiële en
inmateriële steun aan visueel
gehandicapten
in Azië.

Om deze doelstelling
te realiseren steunt
Doel voor Ogen de
blindenprojecten van
Braille Without Borders.

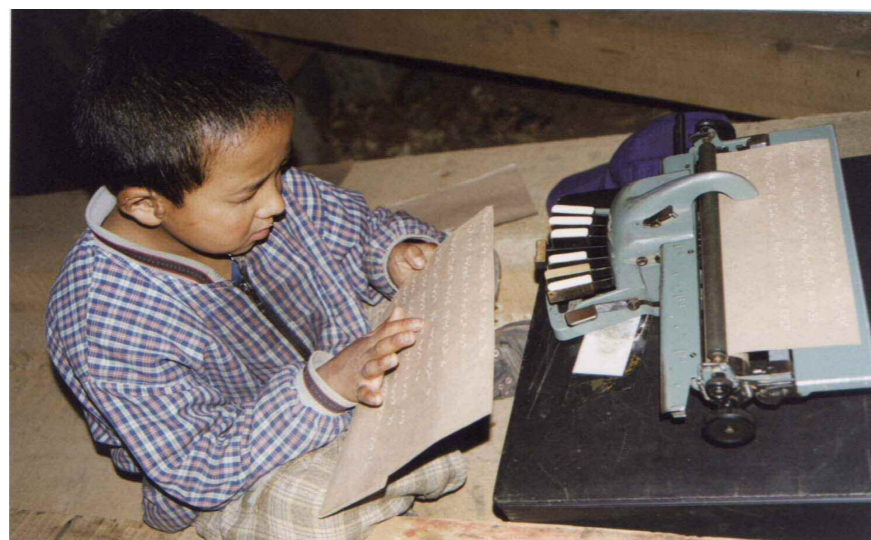
In de statuten van de stichting
staat dat de stichting op
geen enkele wijze politiek,
religieus of
anderszins gebonden is.
De statuten bevatten
uiteraard de gebruikelijke
bepalingen en zijn voor
iedereen ter inzage.

Er wordt een nieuwsbrief
uitgegeven die in
samenwerking met
Sabriye en Paul
tot stand komt.

Bestuursleden:
J. Bons
M. Houweling
P. Schuit
C. v.d. Horst-Tenberken

Secretariaat stichting
Doel voor ogen
Dreef 13 A
1861 TZ Bergen
Tel: 072 - 589 59 67
doelvoorogen@gmail.com
IBAN: NL21ABNA0539238120

Mei 2015

Beste donateur,

De laatste nieuwsbrief van de stichting "Doel voor Ogen" verscheen in 2011. We zijn ons er van bewust dat dit veel te lang geleden is. U heeft misschien echter vernomen dat onze penningmeester, de broer van onze oprichter Frans van Bennekom, René van Bennekom, op 2 januari 2012 is overleden. Hij was nog maar net heel enthousiast begonnen en had zelfs in het najaar van 2011 de lange reis naar Tibet gemaakt om met eigen ogen te kunnen zien hoe het op de blindenschool in Lhasa en op de boerderij in Shigatse gesteld was. Hij kwam heel enthousiast terug en was van plan om er in 2012 weer vol tegenaan te gaan. Echter, niet lang daarna is een hartaanval hem fataal geworden.

⠠⠠⠠ ⠠⠠⠠ ⠠⠠⠠ ⠠⠠⠠ ⠠⠠⠠ ⠠⠠⠠ ⠠⠠⠠ ⠠⠠⠠ ⠠⠠⠠ ⠠⠠⠠

Het bestuur ging op zoek naar een nieuwe penningmeester, die we vonden in Peter Schuit. En omdat de dagelijkse werkzaamheden van Gerrie van Bennenkom, onze voorzitter, te veel tijd in beslag begonnen te nemen, moesten we in het voorjaar van 2014 ook op zoek naar een nieuwe voorzitter. Deze nieuwe voorzitter is Joop Bons geworden. Hij stelt zich, evenals Peter Schuit, verderop aan u voor. Het bestuur hoopt u met deze Nieuwsbrief weer voldoende op de hoogte te brengen.

**Wij danken alle donateurs voor
hun vaak gulle gaven voor het werk
voor de blinden en slechtzienden in Azië.**

ཀུམ་ལུང་ཚོ་ཚོ་ལྷ་

Lhasa

In Lhasa verloopt alles naar wens. Begin 2014 zijn vier nieuwe leerlingen in de school opgenomen. Helaas is het nog altijd zo dat sommige blinde kinderen in Tibet volledig worden buitengesloten.

Toen Diky Kalsang, een meisje van 10 jaar, op de school arriveerde, leek het alsof ze nog nooit was gewassen, en ze kon niet zelfstandig eten en ook amper lopen. Na een flinke wasbeurt en de enorme steun van alle medewerkers en medeleerlingen, was ze een half jaar later een stuk zelfstandiger en eet zelfs met stokjes. Het is geweldig om te zien hoe alle zorg weer een mens van Diky heeft gemaakt.

In juni 2014 zijn zeven leerlingen naar een reguliere basisschool overgestapt, waar ze inmiddels al vriendschappen met klasgenoten hebben gesloten, wat voor een succesvol integratieproces van groot belang is.

Bovendien is een effectieve integratie alleen mogelijk als het initiatief om zich

daarop voor te bereiden van het kind zelf komt en het voldoende zelfvertrouwen heeft gekregen door de vele vaardigheden die het kind op de voorbereidingschool heeft aangeleerd.

In juni zijn ook 4 ex-leerlingen naar de universiteit gegaan.

Yudun, een voormalige leerlinge, is na haar studie in Peking in Lhasa teruggekeerd en geeft nu Chinese les op de school.

Op 27 december werden alle leerlingen getoetst op hun kennis van het Tibetaans, Chinees, Engels, wiskunde, dagelijkse levensvaardigheden, mobiliteit en oriëntatie. Daarna zijn ze allemaal terug naar huis gegaan voor de lange wintervakantie en om met hun families het Tibetaanse nieuwjaarsfeest te vieren.

ཀུམ་ལང་ཙོ་ཚེ་ལྷ་

ཀུམ་ལང་ཙོ་ཚེ་ལྷ་

Bezoek Sabrye en oud-leerlingen

Het was al weer enige jaren geleden dat Sabrye een bezoek aan de school kon brengen, maar eind augustus was het zover. Samen met haar moeder, Mo-Cornelia, werd ze op de school verwelkomd. Op 13 september werd er een 'nostalgiefest' georganiseerd voor alle oud-leerlingen, medewerkers en vrienden. Het was een geweldige bijeenkomst waar veel mooie herinneringen werden uitgewisseld.

Nyima en Yudon

Het is inmiddels al weer 16 jaar geleden dat Paul en Sabrye naar Lhasa kwamen om het project op te zetten. Dat roept ook de vraag op hoe het nu met de leerlingen van het eerste uur gaat.

De destijds 9 jaar oude Tensin runt samen met oud-studiegenoot Tashi een eigen medische massage kliniek. Hij is getrouwd en inmiddels vader geworden.

De toen 11-jarige Gyendsen geeft leiding aan de Brilledrukkerij en bibliotheek. Ook hij is getrouwd, met Kelchoe, een voormalige lerares van BWB, en in het maart hebben ze een jongetje gekregen. Yudon, die indertijd 10 jaar was, is lerares aan de school en Nyima, toen 15 jaar, is nu de coördinator van het hele project. Yudon en Nyima zijn in mei 2014 getrouwd.

Nieuwe computertrainingsruimte

Tijdens de wintervakantie is een gedeelte van de grote woonkamer afgeschermd. Deze doet nu dienst als computertrainingsruimte. De blinde leerlingen ontvangen van voormalige leerlingen training in het gebruik van een spraaksynthesizer, zodat ze, net als ziende leeftijdgenootjes, de computer kunnen bedienen.

De brailleboekdrukkerij

In de drukkerij werkt sinds kort een part-timed medewerkster. Zij typt Chinese boeken in zodat deze bij de China Braille Press in Shanghai kunnen worden gedrukt. Deze boeken zijn voor de leerlingen in Lhasa en voor de blinde leerlingen die naar reguliere scholen gaan. In februari van dit jaar worden de eerste boeken in Lhasa verwacht.

Shigatse

Voor de agrarische afdeling is het in de korte zomer (in vergelijking met Nederland) altijd erg druk. In mei wordt er gezaaid.

Aan het eind van het seizoen worden de volgende gewassen geoogst: tarwe, gerst, koolzaad, voedergewassen en aardappelen. Alles natuurlijk biologisch. In de tuinbouw, kassen en organische compostproductie wordt dan overgeschakeld op de 'wintermodus'. Er worden dan alleen groenten verbouwd voor de eigen keuken en voor de lokale markt. De meest trouwe klanten in de winter zijn onze lokale dorpsburen. Ze hebben er geen moeite mee dat de groentes niet altijd 'mooi' van vorm zijn als degene die bij de commerciële verkoopadressen in de 'stad' worden aangeboden. Ze zeggen dat de groentes van de trainingsboerderij beter smaken, en dat ze vrij van bestrijdingsmiddelen zijn, zien ze als een groot voordeel. Als de oogst van dat jaar is binnengehaald, grazen de koeien vrij over de gehele boerderij. Ze vinden nog steeds gras en andere planten die de melkproductie goed op peil houden, wat door de medewerkers en leerlingen in de zuivelproductie erg wordt gewaardeerd. En de schuur ligt dan vol aardappelen en verschillende graansoorten die de mensen op de boerderij en op de school in Lhasa door de winter en een groot deel van de rest van het jaar helpen.

Voordat alle leerlingen voor de wintervakantie naar huis terugkeerden, is er in de nieuwe muziekhall een professioneel afscheidsconcert gegeven. De muziekhall was vorige winter ingestort, waarbij niemand gelukkig gewond was geraakt. Door een actie van Sunrain, een producent van warmwaterzonnecollectoren, kon er in 2014 een nieuwe muziekhall worden gebouwd. Ngudup, de muziekleraar, en zijn leerlingen waren dolgelukkig en hebben hun nieuwe onderkomen met een feestelijk concert ingewijd.

Nieuwe leerlingen

In het laatste kwartaal van 2014 zijn er tien nieuwe cursisten verwelkomd: 5 vrouwen in de leeftijd van 17-23 jaar, van wie één voor de cursus breien en de rest voor de weverij, en vijf mannen in de leeftijd van 11 tot 36 jaar voor cursussen in Tibetaanse muziek, tuinbouw, veeteelt en braille. De jongste van 11 jaar is Lhakpa, en hij gaat na de wintervakantie naar de voorbereidingschool in Lhasa. Er zijn ook 14 leerlingen naar de reguliere basischool gegaan die naast de boerderij is gelegen. En 11 leerlingen gaan nu naar de reguliere Junior High School in Shigatse, en 1 naar Junior High School in Shanghai. En 3 leerlingen zijn naar de Senior High School in Shigatse gegaan.

De afgestudeerden eind 2014

De vrouwen:

ཀུམ་ལང་ཙོ་ཚེ་ལྷ་

Tsedon en Digye Drogar, beiden uit Lhoka en getraind in muziek, hebben samen met Tsering (een van de mannelijke afgestudeerden in muziek) een trio voor traditionele Tibetaanse muziek opgericht.

Mikma Pentok, opgeleid in weven, werkt nu thuis. Droma Yanki, opgeleid in weven, werkt bij een lokaal bureau van de overheid in de Mount-Everestregio. Tsewang Lhamo en Dawa, opgeleid in koken en keukenmanagement, werken beiden in een hotel in Saga.

De mannen: Dhonba, opgeleid in de bakkerij, runt nu een eigen restaurant in Thongmu. Passang, die muziek heeft gestudeerd, en Mima, die voor de brijcursus bij BWB kwam, volgen nu aanvullende cursussen in massage in Lhasa. Lhakpa, die veehouderij studeerde, werkt nu in zijn familieboerderij in Saga. Dorje, die is opgeleid in veeteelt en braille, assisteert zijn familie op hun boerderij en heeft ook nog een parttime baan als security officer bij het toeristenbureau in Saga.

Milieuvriendelijke ontwikkelingen

In juni zijn verschillende LED-straatlantaarns die op zonne-energie werken, op de boerderij geïnstalleerd. Deze lantaarns zijn een mooie toevoeging aan de diverse door zonne-energie aangedreven apparaten die worden gebruikt voor o.a. koken, verwarmen van water, douches etc. Het plan is om de boerderij op lange termijn geheel los van het reguliere elektriciteitsnet te laten draaien.

kanthari

Sinds 2009 zijn er vanuit de opleiding in Kerala, India, 60 projecten over de hele wereld opgezet.

Zoals bijvoorbeeld Ojok Simon uit Oeganda, die in 2012 is afgestudeerd. Hij leidt blinden en slechtzienden op in de bijenhouderij, en al zijn leerlingen kunnen nu in hun eigen onderhoud voorzien.
Of Chhitup Lama (afgestudeerd in 2010) uit Nepal die een mobiele blindenschool heeft opgericht in een zeer afgelegen deel van West-Nepal.

In 2014 waren er 22 deelnemers uit 11 landen, zoals Gambia, Ghana, Mauritius, Myanmar, Nepal, Servië, Oeganda en Zimbabwe.

Graduation Kanthari 2014

Half december presenteerden ze allemaal hun zogenaamde 'Dream Speeches', waarin ze hun levensverhalen, de problemen die moeten worden opgelost en de oplossingen die ze daarvoor hebben bedacht, in het openbaar delen, en die gevolgd worden door een 15 minuten durende vraag- en antwoordsessie met een uit drie of vier experts bestaand panel.

In april 2014 waren Sabriye en Paul in Kenia, Oeganda en Ruanda, waar ze een bezoek brachten aan 12 afgestudeerden van kanthari en hun projecten. Ze werden zeer geïnspireerd door de resultaten van de projecten, en vonden het verbazingwekkend wat de oud-studenten ondanks zeer moeilijke omstandigheden hebben bereikt. Tomasz Kozakiewicz (in 2013 afgestudeerd), is samen met de Nederlandse filmmaakster Marijn Poels met hen meegereisd om een documentaire te maken die in 2015 zal worden uitgezonden.

Een 5 minuten durend filmpje hierover kan nu al worden gezien op: <http://vimeo.com/marijnpoels/kanthariplus>

De projecten die uit kanthari voortkomen, zijn niet alleen voor en door blinden en slechtzienden opgezet, maar hebben verschillende sociale doelen, bijvoorbeeld de hulp aan albino's in Afrika, of de opvang en resocialisatie van voormalige vrouwelijke gevangenen etc.

Doel voor Ogen steunt echter alleen initiatieven voor blinden en slechtzienden in Azië.

ཀའ་ཁ་ག་ང་ ཅོ་ཚོ་ཇོ་མུ་

ཀའ་ཁ་ག་ང་ ཅོ་ཚོ་ཇོ་མུ་

BWB op internet

Als u op de hoogte wilt blijven van het meest recente en uitgebreide nieuws over de projecten die Stichting Doel voor Ogen ondersteunt, kunt u ook kijken op:

www.braillewithoutborders.org

<http://www.facebook.com/pages/Braille-without-Borders/198613140184341?ref=hl>

www.kanthari.org

www.facebook.com/kantharis

www.youtube.com/kanthariTV

twitter: @Kantharis

ད་མུ་གུ་ལ་ལ་ལ་ལ་

Financiën

Het bestuur is er alles aan gelegen om de onkosten voor ons werk zo laag mogelijk te houden: we willen absoluut dat iedere euro op de goede plek terecht komt. Dit kan o.a. door zoveel mogelijk digitaal te doen. We willen dan ook alle mensen bedanken die op onze brief hebben gereageerd waarin we vroegen of u de nieuwsbrief per post of e-mail wilde ontvangen.

Mocht u de brief door omstandigheden niet hebben gekregen, dan willen we u alsnog vragen aan het secretariaat door te geven wat uw voorkeur is.

Adres: Dreef 13A, 1861 TZ Bergen-nh, of doelvoorogen@gmail.com

Bij voorbaat bedankt.

In 2014 kregen we in verband met onze ANBI-status bezoek van de belastinginspecteur. Om deze ANBI-status niet te verliezen, kregen we de opdracht om het geld dat wij van de donateurs ontvangen, in hoger tempo door te sluisen. Vanwege bureaucratische problemen in zowel Tibet als India liep dat de afgelopen jaren regelmatig nogal stroef. Natuurlijk begrijpt het bestuur dat in die landen alles heel stroperig verloopt, maar uiteindelijk is het ons in samenwerking met Paul Kronenberg van Braille Without Borders gelukt om in 2014 € 35.000 naar Lhasa over te maken. Op de school en de boerderij kunnen ze weer een jaar verder.

Bovendien heeft DvO in 2014 een studiefinanciering kunnen overmaken voor 2 blinde jonge mensen, Sarita Lamichane uit Nepal, en Yamin Ohmar uit Myanmar. Beiden hebben vorig jaar bij kanthari gestudeerd en gaan nu in hun eigen land een project opzetten.

En verder hebben we met Paul afgesproken dat we voorstellen krijgen van afgestudeerden die bij het verwezenlijken van hun projecten ondersteuning nodig hebben. Zo hebben we in 2014 met drie van hen contracten kunnen afsluiten. In de praktijk betekent dit dat DvO een brailleprinter heeft besteld voor HEAD, een kleine, mobiele blindenschool in het uiterste noordwesten van Nepal. Over deze school is trouwens een indrukwekkende documentaire op youtube te zien: <https://www.youtube.com/watch?v=iCQISHfSeew>

En verder zullen we Lorena Acula van de Filipijnen steunen, die een dergelijke school als in Lhasa voor blinden en slechtzienden wil oprichten, en Khom Raj Sharma uit Nepal, die tot nu toe al 100 visueel gehandicapten cursussen in basiscomputervaardigheden, Engels en dagelijkse levensvaardigheden heeft gegeven, en nu ook blinde en slechtziende leraren en leraressen in Nepal (meer dan 350 mensen) toegang wil geven tot meer geavanceerde technieken en Engels, zodat ze hun beroep beter kunnen uitoefenen.

Verantwoording

Financiële overzichten van de inkomsten en uitgaven kunt u vinden op www.doelvoorogen.nl/donaties.html

Nieuwe bestuursleden

Joop Bons:

"Toen de bestuursleden mij in de zomer van 2014 vroegen om toe te treden tot het bestuur van Doel voor Ogen, hoefde ik niet lang na te denken. Ik ken Doel voor Ogen al heel lang. Ik heb Frans nl. ook nog gekend en mijn zwager René was getrouwd met mijn zuster. Maar wat belangrijker is, is dat ik het werk voor en met blinden al vanuit mijn jeugd ken. Ik woonde nl. vlak bij het blindeninstituut Bartimeus in Zeist en heb daar zelfs mede een padvindergroep opgericht. Na mijn studie maatschappelijk werk en organisatieagogiek, ben ik, toen ik 28 was, net als Frans van Bennekom, bijna een jaar naar India en Nepal getogen en heb daar vooral Tibetaanse vluchtelingenkampen in de Himalaya bezocht. En dat had weer tot gevolg dat ik na terugkomst in 1979 ben gaan werken voor VluchtelingenWerk Nederland. Uiteindelijk heb ik dat 28 jaar gedaan in allerlei settingen, het laatst voor de afdeling training en opleiding van VW. Mijn interesse voor het werk met blinden, met Tibetanen, met educatie, met vluchtelingen(kinderen), maar ook met natuureducatie en ecologie, loopt als een rode draad door mijn leven. Dat gaat nog steeds door, ook nu ik inmiddels 67 jaar ben. Vandaar dat ik denk mij zeer thuis te voelen in mijn rol als voorzitter van Doel voor Ogen.

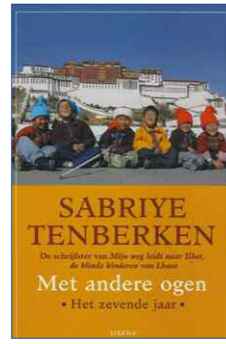
Peter Schuit:

"Ik ben 72 jaar en ben in het voorjaar van 2012 aangetreden als penningmeester van de stichting. Tijdens mijn werkzame leven ben ik als zelfstandig fotograaf actief geweest in de reclame, de publiciteit en het bedrijfsleven. Op het ogenblik bekleed ik ook de functie van voorzitter van De Zonnenbloem in Alkmaar en heb ik als vertegenwoordiger van Zorgbelang, dwz, het platform van Patiëntenverenigingen in Noord-Holland, zitting in de Raad van Advies van het Zorgkantoor Noord-Holland-Noord. En tenslotte heb ik veel belangstelling voor wijsbegeerte en studeer dat aan de hovo/vu in Amsterdam."

Boeken en DVD

Boeken van Sabriye Tenberken zijn:
 - "Met andere ogen"
 ISBN: 9789058314536
 - "Mijn weg leidt naar Tibet".
 ISBN 90-5831-069-8
 - "Tashis neue Welt",
 ISBN 3-7915-1998-0

Voor wie Duits kan verstaan, is van Das siebte Jahr (Met andere ogen) in januari 2008 ook een audioboek uitgegeven door Verlagsgruppe Lübbe in Duitsland
 ISBN: 978-3-7857-3442-1
 (3-7857-3442-5)
 Het bijzondere aan deze cd is dat hij helemaal door blinde (Duitse) kinderen is ingesproken. Blinden en slechtzienden kunnen de (luister)boeken van Sabriye Tenberken (Mijn weg leidt naar Tibet en Met andere ogen) ook op cd lenen bij:
 Stichting Loket Aangepast-lezen,
 Postbus 84010
 2508 AA Den Haag
 Tel.: 070 3381500

ཀའ་ཁ་གང་ཙོ་ཚོ་མེ་ལྷ་

Tegen de adembenemende achtergrond van de Himalaya volgt Blindsight het aangrijpende avontuur van zes Tibetaanse tieners die proberen de Lhakpa Ri, een bergkam van 23.000 voet hoog aan de noordkant van de Mount Everest te beklimmen. Een gevaarlijke reis wordt al snel een schijnbaar onmogelijke uitdaging als je er rekening mee houdt dat de tieners blind zijn. Tibetanen gaan er vanuit dat blinden door demonen worden bezeten, waardoor de kinderen gemeden worden door hun ouders, geminacht door hun dorpen en verworpen door de maatschappij. Gered door Sabriye Tenberken - een blinde opvoedster en avonturier die de eerste school voor blinden in Lhasa oprichtte - nodigen de leerlingen de beroemde blinde bergbeklimmer Erik Weihenmayer uit om hun school te bezoeken, nadat ze de verhalen gehoord hebben over zijn verovering van Mount Everest. Erik trekt naar Lhasa en inspireert Sabriye en haar studenten Kyila, Sonam Bhumtso, Tashi, Gyenshen, Dachung en Tenzin om hem hen te laten leiden naar een plek hoger dan ze ooit geweest zijn.

Blindsight is op DVD verkrijgbaar: Speelduur: 104 Min. EAN: 8717249473381

དུ་ཐ་དེ་ན་ ར་ལ་འག་མ་

Secretariaat stichting Doel voor Ogen
 Dreef 13 A
 1861 TZ Bergen
 tel: 072 - 589 59 67
 E-mail: doelvoorogen@gmail.com
www.doelvoorogen.nl
 KvK. 34109772

Financiële steun is zeer welkom op:
 IBAN: NL21ABNA0539238120
 onder vermelding van: Stichting Doel voor ogen.

Doel voor ogen
 Blindenprojecten Azië